



רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

30 באפריל 2018

1221

ט"ו באייר התשע"ח

עמוד

הצעת חוק ההגבלים העסקיים (תיקון מס' 20) (חיוזוק האכיפה והקלת נטל האסדרה), התשע"ח-2018 890

הצעת חוק ההגבלים העסקיים (תיקון מס' 20) (חיזוק האכיפה והקלת נטל האסדרה), התשע"ח-2018

1. תיקון שם החוק בחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988¹ (להלן – החוק העיקרי), במקום "ההגבלים העסקיים" יבוא "התחרות הכלכלית".
2. בסיף 1 לחוק העיקרי –
 - (1) אחרי ההגדרה "ארגון צרכנים" יבוא:

"אתר האינטרנט" – אתר האינטרנט של רשות התחרות";
 - (2) בהגדרה "בית הדין", במקום "בית הדין להגבלים עסקיים" יבוא "בית הדין לתחרות";
 - (3) בהגדרה "חברה", במקום הסיפה החל במילים "ושותפות שנרשמה" יבוא "עמותה כמשמעותה בחוק העמותות, התש"ם-1980², ושותפות כהגדרתה בפקודת השותפויות [נוסח חדש], התשל"ה-1975³;

ד ב ר י ה ס ב ר

תיקוני החקיקה המבוקשים יצמצמו עלויות אסדרה ובירוקרטיה מיותרות ביחס לעסקאות ופעולות שאינן יוצרות סיכון לתחרות. עלויות מיותרות אלה פוגעות במידה רבה דווקא בעסקים הקטנים, מחוללי התחרות. דרישות האסדרה המיותרות גם מביאות להסטת משאבי הרשות מפעילות מקדמת תחרות לבירוקרטיה שאין בצדה תועלת למשק או לעסקים. בצד ההקלה בדרישות האסדרה, וכדי לוודא יכולת הרתעה הולמת לרשות ההגבלים העסקיים, מוצע לחזק את ההרתעה ביחס להפרות מהותיות של החוק.

סעיף 1 כדי לייצר בהירות בציבור הרחב לגבי מהות החוק ותכליתו, ולגבי עיקר תפקידם של הממונה ושל רשות הגבלים עסקיים, מוצע לשנות את שמו של חוק ההגבלים העסקיים ל"חוק התחרות הכלכלית". תכליתו של חוק ההגבלים העסקיים היא קידום התחרות החופשית במשק ומניעת הפגיעה בה. זהו גם הייעוד של רשות ההגבלים העסקיים, כגוף המופקד על אכיפת חוק זה. מן הראוי כי הדבר יקבל ביטוי ברור בחוק – ובראש ובראשונה בשם החוק.

סעיף 2 להגדרה "אתר אינטרנט" – מוצע להוסיף לחוק את הגדרת המונח "אתר האינטרנט" כאתר האינטרנט של הרשות, בשל הוספת המונח בסעיפים אחרים של החוק כמוצא במסגרת תיקון זה.

תיקון ההגדרה "בית הדין" – מוצע לשנות את הגדרת "בית הדין", בעקבות שינוי השם המוצע לבית הדין לתחרות.

תיקון ההגדרה "חברה" – סעיף 1 לחוק מגדיר חברה כ"חברה שנוסדה ונרשמה לפי פקודת החברות [נוסח חדש], התשמ"ג-1983, לרבות חברת חוץ שנרשמה כאמור, אגודה שיתופית רשומה כמשמעותה בפקודת האגודות השיתופיות ושותפות שנרשמה לפי פקודת השותפויות [נוסח חדש], התשל"ה-1975".

כללי התיקון המוצע לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן – החוק, או חוק ההגבלים העסקיים), עוסק בעיקרו בהוראות שבלבת החוק: תחומי הפיקוח על מונופולין, מיזוגים ואופן האכיפה של החוק. התיקון מבקש מצד אחד להעמיק ולמקד את פעילותה של רשות ההגבלים העסקיים, שתיקרא מעתה רשות התחרות, בפעילויות שטמון בהן נזק פוטנציאלי לתחרות ולציבור, ומצד שני להקטין את הנטל הבירוקרטי והרגולטורי שמייצרים מנגנוני הפיקוח הקיימים כיום בחוק. התיקון המוצע מקרב את הדין הישראלי למקובל בדיני התחרות בכלכלות מפותחות בעולם.

המטרה המרכזית שביסוד התיקונים המוצעים היא מיקוד האיסורים שבחוק בפעילויות העסקיות שמקימות חשש לפגיעה משמעותית בתחרות או בפעילויות שמטרתן להפחית את התחרות במשק. הצעת החוק תחזק את יכולתה של רשות ההגבלים העסקיים לפעול במלוא הכוח ובאפקטיביות לטובת קידום התחרות. בה בעת, יוסר נטל רגולטורי ובירוקרטי מיותר מפעילות עסקית שאינה מעלה חשש לפגיעה בתחרות, כדי לאפשר לעסקים הפועלים באופן תחרותי לקדם צמיחה כלכלית במשק.

הצורך בתיקון החוק נובע גם מכך שהיבטים רבים של מסגרת הפיקוח הקבועה בחוק אינם עולים בקנה אחד עם המקובל בעולם, והוראותיו אינן מתאימות לשינויים המשמעותיים שעברה הכלכלה הישראלית מאז שנקבעו. כך למשל בהקשר של מונופולין – כמעט שאין בעולם מדינות אשר קובעות את קיומו של מונופולין על בסיס נתח שוק בלבד, כמו בישראל. כמו כן, ביחס לפיקוח על המיזוגים – הסף הכספי של חובת הדיווח לא עורכן מאז 1999, אף שהכלכלה הישראלית צמחה ביותר מפי שניים בתקופה שחלפה מאז. ואכן – כמות המיזוגים המוגשים לרשות הישראלית גבוהה באופן חריג לעומת ממוצע מדינות ה-OECD.

¹ ס"ח התשמ"ח עמ' 128; התשע"ז, עמ' 1,200.

² ס"ח התש"ם, עמ' 210.

³ דיני מדינת ישראל [נוסח חדש], עמ' 549.

(4) בהגדרה "הממונה", במקום "הממונה על הגבלים עסקיים" יבוא "הממונה על התחרות".

3. בסעיף 3(ד) לחוק העיקרי, בהגדרה "סוג" של תוצרת חקלאית, בסיפה, במקום ב"אתר האינטרנט של הרשות" יבוא "אתר האינטרנט".

4. במקום סעיף 14 לחוק העיקרי יבוא:

"מועד למתן החלטת הממונה 14. הממונה ייתן את החלטתו בתוך 30 ימים מהיום שבו הגיעה לידיו בקשה לפי סעיף 14, אלא אם כן מצא כי בדיקת בקשת הפטור מצדיקה את הארכת התקופה בפרקי זמן שלא יעלו במצטבר על 120 ימים נוספים; על הארכה כאמור ימסור הממונה לצדדים הודעה מנומקת, בכתב."

5. בסעיף 15 לחוק העיקרי, בסעיף קטן (ז), המילים "על קביעה כאמור יחולו הוראות תיקון סעיף 15 סעיף 43(ב) עד (ה)" – יימחקו.

ד ב ר י ה ס ב ר

שיווק תוצרת חקלאית, המוגשות בידי מגדלים. הסעיף מתייחס בשל השינוי במסגרת הזמנים לטיפול בכלל בקשות הפטור.

זהו נוסחו של סעיף קטן (ב) לסעיף 14 לחוק, שאותו מוצע לבטל:

"(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), בבקשה לפי סעיף 14 שעניינה גידול או שיווק סייטונאי של תוצרת חקלאית שהגיש מגדל כהגדרתו בסעיף 3(ד), יקראו את סעיף קטן (א) כך שבמקום "90 ימים" יבוא "60 ימים".

סעיף 5 מוצע לתקן את הפרוצדורה הקבועה בסעיף 15(ז) לחוק ביחס להחרגת הסדר מפטור הסוג. סעיף 15(ז) לחוק קובע כי לממונה סמכות להחריג הסדר כובל מסוים מפטור שהתקין בכללי פטור סוג ממועד שיקבע, ולהורות לצדדים להסדר לפנות לקבלת אישור להסדר. נוסף על כך, על פי סעיף זה, על החלטת הממונה להחריג כאמור הסדר פרטני יחולו הוראות סעיפים 43(ב) עד (ה) לחוק, אשר עוסקים בסמכות הממונה לפרסם קביעות לפי סעיף 43(א) לחוק. סעיף 43(ב) עוסק באופן מסירת ההודעה על קביעה של הממונה, סעיפים 43(ג) ו(ד) עוסקים בערר על קביעה של הממונה, וסעיף קטן (ה) קובע כי קביעת הממונה תהיה ראייה לכאורה לנזקע בה בכל הליך משפטי.

אלא שהחלטת הממונה להחריג הסדר מפטור סוג במהותה אינה דומה לקביעת ממונה מן הסוג שאינה להחיל לגביו את הוראות סעיפים 43(ב) עד (ה) לחוק. זאת כיוון שהחלטת להחריג הסדר מפטור הסוג היא החלטה מינהלית שמשמעותה היא שעל הצדדים לפעול במסגרת המסלול הרגיל להסדרת חוקיותו של הסדר כובל. קרי, לאחר קבלת החלטת הממונה על החרגת הסדר כובל מסוים מכללי פטור סוג, יוכלו הצדדים לפתוח בהליך נפרד ועצמאי ולהביא את ההסדר לאישור בית הדין לפי סעיף 7 לחוק או לבקש פטור מאת הממונה לפי סעיף 14 לחוק. כך שלמעשה לפנינו שני שלבים – שלב ראשון, שעניינו החלטה להחריג הסדר מפטור סוג, ושלב שני, שעניינו אישור ההסדר במסגרת הליך אישור

המונח "חברה" נמצא בבסיס הגדרת "מיוזג חברות" בסעיף 1 לחוק. כדלקמן: "לרבות רכישת עיקר נכסי חברה בידי חברה אחרת או רכישת מניות בחברה בידי חברה אחרת המקנות לחברה הרכישה יותר מרבע מהערך הנקוב של הון המניות המוצא, או מכוח ההצבעה או מהכוח למנות יותר מרבע מהדירקטורים או השתתפות ביותר מרבע ברווחי החברה...".

הצעת החוק מבקשת לתקן את הגדרת "חברה" בסעיף 1 לחוק ביחס לשותפויות, כך שיהיה ברור כי זו כוללת כל שותפות, כהגדרתה בסעיף 1 לפקודת השותפויות [נוסח חדש], התשל"ה-1975, דהיינו: "חבר בני אדם שהתקשרו בקשרי שותפות", ולא רק שותפות רשומה. כמו כן, מוצע להוסיף מפורשות להגדרת חברה גם "עמותה" כמשמעותה בחוק העמותות, התש"ם-1980. זאת, משום שאין הצדקה מהותית לכך שהפיקוח על מיוזגים ומונופולין לא יחול על מיוזגים שעמותה היא צד להם.

תיקון ההגדרה "הממונה" – מוצע לשנות את הגדרת "הממונה" בעקבות השינוי המוצע בשם תפקידו של הממונה, ל"ממונה על התחרות".

סעיף 3 בעקבות הוספת ההגדרה "אתר האינטרנט" בסעיף 1 המוצע בסעיף 2 להצעת חוק זו, מוצע להשתמש במונח מוגדר זה בסעיף 3(ד) לחוק.

סעיף 4 מוצע לתקן את סעיף 14 לחוק, העוסק במועד למתן החלטת הממונה בבקשה לפטור את הצדדים להסדר כובל מהחובה לקבל את אישור בית הדין להסדר. מוצע כי הומועדים לקבלת ההחלטה בבקשה זו יושוו לקבוע בחוק ביחס להחלטת הממונה במיוזג, בהתאם לסעיף 20 לחוק, ויעמדו ככלל על 30 יום, אלא אם כן מצא הממונה כי בדיקת בקשת הפטור מצדיקה את הארכת התקופה בפרקי זמן שאינם עולים, במצטבר, על 120 ימים נוספים. על הארכת התקופה כאמור יודיע הממונה לצדדים בכתב, בהודעה מנומקת.

כמו כן מוצע לבטל את סעיף קטן (ב) של סעיף 14 לחוק, העוסק בזמני בדיקת בקשות פטור שעניינן גידול או

(1) בסעיף קטן (א), אחרי "לפי סעיף 7" יבוא "או בקשה להיתר זמני לפי סעיף 13, או בקשה לפטור לפי סעיף 14";

(2) סעיף קטן (ב) – בטל.

(1) בסעיף קטן (א) –

(א) במקום פסקה (1) יבוא:

ד ב ר י ה ס ב ר

זמני דינו כדין הסדר כובל חדר, הטעון בקשה לאישור, פטור או היתר זמני, בתוך 30 ימים מיום השינוי. מטבע הדברים, אם השינוי בהסדר הכובל אינו מהותי, הטלת חובת דיווח בעניינו היא מיותרת.

זהו נוסחו של סעיף קטן (ב) של סעיף 16 לחוק, שאותו מוצע לבטל:

"(ב) הצדדים להסדר כובל כאמור יודיעו לממונה על כל שינוי בו שלדעתם אינו שינוי מהותי; סבר הממונה כי השינוי הוא מהותי, יפנה לאב בית הדין כדי שיכריע במחלוקת."

סעיף 7 מוצע לתקן את סעיף 17 לחוק אשר קובע על אילו מיוזגי חברות יחולו הוראות פרק ג' לחוק. סעיף 17(א) לחוק קובע שלושה תנאי סף, אשר אם אחד מהם לפחות מתקיים, חובה על צדדים למיזוג לפנות לקבלת אישור הממונה: (1) כאשר צד למיזוג מחזיק בנתח שוק של מעל 50%, ובהתאם הוא בעל מונופולין; (2) כאשר בעקבות המיזוג ייווצר לצדדים נתח שוק משותף של מעל 50%; (3) כאשר המחזור המשותף של הצדדים למיזוג בשנה שקדמה למיזוג עולה על 150 מיליון ש"ח.

מרבית המיזוגים המוגשים לאישור הממונה מוגשים מכוח חלופת מחזור המכירות. מוצע לעדכן את סעיף 17(א)(2) לחוק, כך שמיוזגים שמחזור המכירות המשותף של הצדדים להם עולה על 360 מיליון ש"ח (במקום 150 מיליון ש"ח כפי הקבוע כיום) יידרשו לקבל אישור מראש מאת הממונה.

הצורך בהעלאת סף הדיווח שעניינו מחזור המכירות המשותף של הצדדים נובע מכך שמאז שנקבע הסכום בחוק, בשנת 1999, השתנה המשק הישראלי וצמח מאוד. למעשה, התוצר המקומי הגולמי גדל בתקופה שבין 1999 ל-2015 ביותר מפי שניים. תנאי הסף אשר מתבסס על מחזור המכירות המשותף של הצדדים למיזוג אמור לשמש כאינדיקציה לגודל עסקה שעשויה להיות משמעותית למשק, אך לאור השינויים הגדולים בכלכלה הישראלית, הוא נמוך מדי ואינו ממלא את ייעודו באופן מטבי. גם לפי דו"ח של ארגון ה-OECD (הארגון לשיתוף פעולה ולפיתוח כלכלי) משנת 2016, בחינה השוואתית של רף הדיווח על מיוזגים בין המדינות החברות בארגון מראה כי הרשות הישראלית נדרשת לטפל במספר גבוה של הודעות מיוזג יחסית לגודל האוכלוסייה. בהתאם לכך, מוצע להעלות את

נפרד ועצמאי, או לחלופין בקשת פטור מהממונה גם היא במסגרת הליך נפרד ועצמאי. כלומר, ההחלטה המתקבלת בשלב הראשון היא החלטה מינהלית, שאינה חורצת את גורלו של ההסדר כהסדר אסור ואינה מציבה את הצדדים בפני מצב סופי, אלא קובעת שהוא ייבחנו במסלול הרגיל ככל הסדר כובל אחר, היינו, יהיה טעון פטור או אישור. זאת בניגוד לקביעה של הממונה לפי סעיף 43(א) לחוק כאמור לעיל, על כן מוצע שלא להחיל על החלטת הממונה להחריג הסדר מפטור סוג את ההסדרים המיוחדים בחוק להליכי קביעה, כך שהחלטה זו של הממונה תהיה כפופה לביקורת שיפוטית לפי כללי המשפט המינהלי המהותי, ויובהר כי אין לה ערך ראייתי מיוחד בדומה לקביעה של הממונה.

הצורך בתיקון האמור מתחדד לאור המגמה הקיימת להרחיב את כללי פטור הסוג. למעשה התיקונים המוצעים בסעיף 5 להצעת החוק הם חלק ממהלך רחב יותר של שינויים ביחס להסדרים כובלים. בהליך נפרד מתיקון החוק, בכוונת רשות הגבלים עסקיים לפעול לצמצום מהותי של חובת צדדים להסדר כובל לקבל פטור פרטני להסדר, באמצעות הרחבת כללי פטור סוג מכוח סעיף 15א לחוק, כך שיפטרו מן החובה לקבל פטור פרטני לסוגים מסוימים של הסדרים כובלים אשר עומדים בתנאים המהותיים של סעיף 14(א) לחוק וסעיף 15א(א) לחוק. כוונה זו היא המשך המגמה הקיימת בשנים האחרונות בכללי פטור הסוג, של מעבר לבחינה מהותית של ההשלכות התחרותיות של ההסדר הנבחר, ואחריות הצדדים לבחון את עמידתם בדרישות להיותו של הסדר כובל מותר.

סעיף 6 מוצע לתקן את סעיף 16 לחוק, שעניינו שינוי בהסדר כובל. ראשית, מוצע לתקן את סעיף 16(א) לחוק כך שיהיה ברור כי שינוי בפרט מהותי בהסדר כובל שניתן לו אישור, מחייב את הצדדים לפעול להכשרת ההסדר הכובל – בין אם בפנייה לאישור בית הדין, כאמור בנוסח החוק הקיים, ובין אם בבקשה להיתר זמני או לפטור כפי שמוצע בתיקון הסעיף, לפי המתאים בנסיבות העניין.

כמו כן מוצע לבטל את סעיף קטן (ב), אשר מקים חובה על צדדים להסדר כובל להודיע לממונה על כל שינוי בו שלדעתם אינו שינוי מהותי, וקובע אפשרות לבירור מחלוקות בפני אב בית הדין במקרה שהממונה סבור כי השינוי שדווח הוא שינוי מהותי. הסיבה לתיקון היא כי די בהוראה הקבועה בסעיף 16(א) לחוק, כאמור ולפיה שינוי בפרט מהותי בהסדר כובל שניתן לו אישור, פטור או היתר

"(1) כתוצאה מהמיוזג יהפכו החברות המתמזגות לבעל מונופולין, כמשמעותו בסעיף 26(א)(1)";

(ב) בפסקה (2), במקום "150 מיליון שקלים חדשים" יבוא "360 מיליון שקלים חדשים", והמילים "השר רשאי, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, לשנות את הסכום האמור" – יימחקו;

(ג) בפסקה (3), במקום "כמשמעותו בסעיף 26" יבוא "כמשמעותו בסעיף 26(א)(1)";

(2) בסעיף קטן (ב) –

(א) בפסקה (1), במקום "שיעור עליית המדד" יבוא "שיעור שינוי המדד", והמילים "ובלבד ששיעור עליית המדד כאמור עלה על 10 אחוזים" – יימחקו;

(ב) במקום פסקה (3) יבוא:

"(3) הממונה יפרסם הודעה על סכום מעודכן כאמור באתר האינטרנט וברשומות";

(ג) בפסקה (4), בהגדרה "המדד היסודי", במקום "שלאחר תחילתו של חוק זה" יבוא "שלאחר תחילתו של חוק ההגבלים העסקיים (תיקון מס' 20) (חזוק האכיפה והקלת נטל האסדרה), התשע"ח-2018", ובמקום "אוקטובר 1988" יבוא "דצמבר 2017";

(3) בסעיף קטן (ג), במקום "כאמור בסעיף קטן (א)(1)" יבוא "לעניין סעיף קטן (א)(1)";

(4) סעיף קטן (ד) – בטל.

תיקון סעיף 20

8. בסעיף 20 לחוק העיקרי –

(1) בסעיף קטן (ב), בסיפה, אחרי "הוארך המועד" יבוא "לפי סעיף קטן (ב) או";

ד ב ר י ה ס ב ר

שצד לו הוא בעל מונופולין על בסיס נתח שוק, לפי סעיף 26(א)(1) המוצע בסעיף 11 להצעת החוק). השארת שני תנאי סף אלה נועדה לתפוס מיוזגים שאינם עומדים בסף מחזורי המכירות, אך עלולים לפגוע משמעותית בתחרות, ולכן הם ימשיכו להיות מוגשים לבחינת הרשות.

נוסף על כך, מוצע לתקן את סעיף 17(ב) לחוק כך שייקבע מנגנון ערכון סכום אוטומטי בחוק בהתאם לשינויי המדד. על פי מנגנון ערכון הסכום המוצע, הסכום הקבוע בסעיף 17(א)(2) לחוק יתעדכן מדי שנה בשנה בהתאם לשיעור שינוי המדד, ולא רק במקרה של עליית מדד בשיעור של מעל 10% כאמור בחוק כיום. בשונה מהמנגנון הקיים בחוק, מוצע לקבוע כי פרסום ברשומות של הסכום המעודכן לא יידרש כתנאי לכניסת הערכון לתוקפו אלא יהיה הצהרתי בלבד. הערכון יתבצע ב־1 בינואר מדי שנה, ובשנה הראשונה שלאחר תחילתו של תיקון חוק זה המדד היסודי יהיה המדד שיתפרסם בדצמבר 2017.

סעיף 8 מוצע לתקן את סעיף 20 לחוק לעניין ארכה לקבלת החלטת הממונה לגבי מיוזג. פרק הזמן הקבוע בחוק כיום לקבלת החלטה במיוזג עומד על 30 ימים; סמכות הארכת תקופה זו נתונה בידי אב בית הדין להגבלים עסקיים לפי סעיף 38 לחוק וכן קיימת האפשרות להאריך את המועד על פי הסכמת הצדדים. הניסיון מראה כי פרק זמן זה, הגם שהוא הולם את מרבית המיוזגים המוגשים

רף הדיווח המבוסס על מחזור מכירות משותף לסכום של 360 מיליון ש"ח. סכום זה משקף בקירוב הצמדה לשינוי בתוצר המקומי הגולמי של הסכום שבחוק הקיים.

בהתאמה לתיקון המוצע לסעיף 17(א)(1), מוצע לבטל את סעיף קטן (ד) שבו היו קבועות הגדרות המשמשות את פסקה (1) שאותה מוצע להחליף ואשר בנוסחה המוצעת אין שימוש במונחים המוגדרים בסעיף קטן (ד).

וזה נוסחו של סעיף קטן (ד) שאותו מוצע לבטל:

"(ד) בסעיף זה –

"נכס דומה" – נכס בעל תכונות דומות אף אם אינו זהה מכל הבחינות;

"שירות דומה" – שירות בעל תכונות דומות אף אם אינו זהה מכל הבחינות."

כאמור לעיל, לא מוצע לשנות את שתי החלופות האחרות הדורשות את קבלת אישור הממונה למיוזג. לפיכך מיוזגים קטנים יותר עדיין עשויים להידרש לאישור הממונה אם מתקיים בהם אחד משני תנאי הסף האחרים: נתח שוק משותף לצדדים למיוזג של מעל 50% (דהיינו, מיוזג המוביל ליצירת מונופול על בסיס נתח שוק, לפי סעיף 26(א)(1) המוצע בסעיף 11 להצעת החוק). או נתח שוק של מעל 50% שמחזיק אחד מהצדדים למיוזג (דהיינו, מיוזג

(2) אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ב1) מצא הממונה, כי בדיקת הודעת מיזוג מצדיקה את הארכת התקופה הקבועה בסעיף קטן (ב), רשאי הממונה להאריך את המועד בסעיף קטן (א) לפרקי זמן שלא יעלו במצטבר על 120 ימים נוספים; על הארכה כאמור ימסור הממונה לצדדים הודעה מנומקת, בכתב".

- תיקון סעיף 21 9. בסעיף 21 לחוק העיקרי, בסעיף קטן (ב), אחרי "ברשומות" יבוא "באתר האינטרנט".
- תיקון סעיף 22 10. בסעיף 22 לחוק העיקרי, בסעיף קטן (ב), במקום "בשני עיתונים יומיים" יבוא "באתר האינטרנט".
- תיקון סעיף 26 11. בסעיף 26 לחוק העיקרי –
- (1) במקום סעיף קטן (א) יבוא:

"(א) בחוק זה, "בעל מונופולין", כל אחד מאלה:

- (1) אדם שחלקו בכלל האספקה של נכסים או בכלל רכישתם, או בכלל מתן שירותים, או בכלל רכישתם, עולה על מחצית;
- (2) אדם המחזיק כוח שוק משמעותי ביחס לאספקת נכסים או רכישתם, או ביחס למתן שירותים או רכישתם.
- (א1) על קיומו של בעל מונופולין כאמור יכריז הממונה בהודעה ברשומות; על הכרזה כאמור יחולו הוראות סעיף 43(ב) עד (ה), כאילו היתה קביעה לפי סעיף 43(א);
- (2) סעיף קטן (ג) – בטל.

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 11 מוצע לתקן את ההגדרה בעל מונופולין בסעיף 26(א) לחוק כך שלצד ההגדרה הקיימת, ולפיה מי שיש לו נתח שוק של מעל 50% הוא בעל מונופולין, ייקבע כי גם מי שמחזיק בכוח שוק משמעותי הוא בעל מונופולין.

כיום, כתנאי לתחולתו של פרק המונופולין על אדם עומדת דרישה בדבר נתח שוק של מעל 50% שאותו אדם מרכז בידיו. אלא שבעוד שהדין הקיים מתמקד בנתח השוק, התופעה הכלכלית המרכזית שאותה מבקשים דיני המונופולין לרסן היא שימוש לרעה בכוח שוק משמעותי, המהווה מונח מקובל בדיני ההגבלים העסקיים. כדברי בית הדין להגבלים עסקיים בה"ע 2/96 הממונה על הגבלים עסקיים נ' ידיעות אחרונות, פ"מ התשנ"ט(2) 529 (2000):

"מבחינה כלכלית, החשש לפגיעה בתחרות נובע מקיומו של כוח שוק, המאפשר למי שמחזיק בכוח זה להשפיע על מחירי השוק ועל נתונים אחרים הנקבעים בשוק תחרותי על ידי כוחות השוק. החשש מפני מונופולין נובע מהחשש מפני הפעלת כוח השוק הנתון בידי בעל המונופולין".

באופן חריג למקובל בעולם, הדין הישראלי הקיים מבסס את קיומו של מעמד מונופוליסטי רק על נתח השוק במקום על כוח השוק עצמו. כתוצאה מכך, לא ניתן לפעול כנגד גופים בעלי כוח שוק משמעותי אשר מנצלים את כוחם לרעה, דוחקים מתחרים ופוגעים בתחרות ובצרכן, אם נתח השוק שלהם נמוך מ-50%.

לאישור הממונה, אינו מתאים למיזוגים מורכבים המעלים שאלות של ממש. על כן מוצע לאפשר הארכה של פרק הזמן הקבוע בחוק לקבלת החלטה בבקשה לאישור מיזוג, אם מצא הממונה כי הדבר נדרש. כלומר לפי המוצע, הארכת התקופה לא תדרוש הליך שיפוטי או הסכמת הצדדים, אלא החלטה מינהלית מנומקת של הממונה. הממונה יוכל לעשות שימוש בסמכות זו כדי להאריך את מועד בדיקת המיזוג כמה פעמים, בכל פעם לפרק הזמן הסביר בנסיבות העניין, ובלבד שהארכה המצטברת לא תעלה על 120 ימים נוספים. זאת, בדומה למקובל בעולם ביחס למיזוגים המעוררים שאלות תחרותיות משמעותיות. מוצע לערוך תיקון דומה בסעיף 14א המוצע בסעיף 4 להצעת החוק, לעניין המועד להחלטת הממונה בבקשת פטור בהסדר כובל.

סעיף 9 מוצע לתקן את סעיף 21(ב) לחוק, כך שייקבע כי החלטת הממונה בדבר הסכמה למיזוג חברות, התנגדות לו או התנייתו בתנאים, צריכה להתפרסם באתר האינטרנט של הרשות, נוסף על הפרסום ברשומות ובשני עיתונים יומיים.

סעיף 10 מוצע לתקן את סעיף 22(ב) לחוק באופן שיבהיר כי המועד הקובע לצורך חישוב זמני עררים על החלטות הממונה המאשרות מיזוג חברות, הוא מועד פרסום ההחלטה באתר האינטרנט של הרשות. זאת, משום שבעניין פרקטי, סביר כי אישור המיזוג יבוא לידיעתו של הציבור הרלוונטי כבר בעקבות עדכון הדבר באתר האינטרנט של הרשות.

12. סעיפים 27 ו-28 לחוק העיקרי – בטלים.

ביטול סעיפים
27 ו-28

13. בסעיף 30 לחוק העיקרי –

תיקון סעיף 30

(1) בסעיף קטן (ד), אחרי "בשני עיתונים יומיים" יבוא "ובאתר האינטרנט";

(2) בסעיף קטן (ה), אחרי "בשני עיתונים יומיים" יבוא "ובאתר האינטרנט" ואחרי "יפרסמן בעיתונים" יבוא "ובאתר האינטרנט";

(3) בסעיף קטן (ו), אחרי "ממועד פרסום דבר מתן ההוראות" יבוא "באתר האינטרנט";

(4) בסעיף קטן (ז), אחרי "ממועד הפרסום" יבוא "באתר האינטרנט".

14. בסעיף 131(ג)(1) לחוק העיקרי, במקום ב"אתר האינטרנט של הרשות" יבוא "באתר האינטרנט".

15. במקום כותרת פרק ה' לחוק העיקרי יבוא:

החלפת כותרת
פרק ה'

"פרק ה': בית הדין לתחרות"

16. בסעיף 32(א) לחוק העיקרי, במקום "בית דין להגבלים עסקיים" יבוא "בית דין לתחרות".

תיקון סעיף 32

ד ב ר י ה ס ב ר

"הגבלות לגבי בעל מונופולין"

27. (א) הממונה רשאי –

(1) (נמחקה);

(2) לדרוש מבעל מונופולין המייצר או מייבא נכס או נותן שירות שהמפרט שלו נקבע כתקן לפי חוק התקנים, תשי"ג-1953, כי לא ייצר, לא ייבא ולא ימכור את הנכס או לא יתן את השירות אלא אם כן התאימו לדרישת התקן.

ערר על הגבלת המונופולין

28. בעל המונופולין רשאי לערור לפני בית הדין על דרישת הממונה לפי סעיף 27 תוך שלושים ימים מקבלת הדרישה; הגשת ערר לא תעכב ביצוע דרישת הממונה אלא אם כן החליט בית הדין אחרת.

סעיף 13 מוצע לתקן את סעיף 30 לחוק באופן שיבהיר, כי המועד הקובע לצורך חישוב זמני עררים על החלטות הממונה בעניין הוראות לבעל מונופולין וכן לעניין מועד כניסתן לתוקף הוא מועד פרסום ההחלטה באתר האינטרנט של הרשות. זאת, משום שבעניין פרקטי, סביר כי החלטת הממונה תבוא לידיעתו של הציבור הרלוונטי כבר בעקבות פרסומה באתר האינטרנט של הרשות.

סעיף 14 בעקבות הוספת ההגדרה "אתר האינטרנט" בסעיף 1 המוצע בסעיף 2 להצעת חוק זו, מוצע להשתמש במונח מוגדר זה בסעיף 131(ג)(1) לחוק.

סעיפים בהתאמה לשינוי שם החוק לחוק התחרות 15, 16, 18, הכלכלית כאמור בסעיף 1 להצעת חוק 19 ו-20, מוצע לשנות את שמו של בית הדין להגבלים עסקיים ל"בית הדין לתחרות", את שמו של תפקיד הממונה על הגבלים עסקיים ל"ממונה על התחרות".

לפיכך, מוצע להוסיף להגדרת המונופולין הקיימת את מיושמו בידיו כוח שוק משמעותי, אף אם אינו מחזיק ביותר ממחצית מהשוק.

כדי להעריך אם גוף מחזיק בכוח שוק כאמור יש להביא בחשבון את נתח השוק שבו הוא מחזיק, כמו גם מדדים רלוונטיים אחרים, כגון האם כוח השוק הוא זמני, או שמטבעו הוא אינו קצר טווח, שאלת קיומם של חסמי כניסה וחסמי התרחבות בתחום, ועוד. לצד תיקון החקיקה, רשות להגבלים העסקיים מתעתדת לפרסם לציבור גילוי דעת אשר יפרט מדדים רלוונטיים ויכלול הנחיות להערכת קיומו של כוח שוק משמעותי.

בשל ההצעה האמורה להרחיב את הגדרת "בעל מונופולין" מתייתר הצורך בהוראת סעיף קטן (ג) לחוק אשר קובעת כי:

"(ג) השר רשאי, לפי המלצת הממונה, לקבוע כי לגבי נכסים מסוימים או שירות מסוים, יראו כמונופולין ריכוזו בשיעור נמוך ממחצית אם ראה כי למי שבידיו ריכוזו כאמור יש השפעה מכרעת בשוק לגבי אותם נכסים או אותם שירותים."

סעיף 12 מוצע לבטל את סעיפים 27 ו-28 לחוק, שעניינם בסמכות הממונה לדרוש מבעל מונופולין המייצר או המייבא נכס או הנותן שירות שהמפרט שלו נקבע כתקן לפי חוק התקנים, תשי"ג-1953, כי לא ייצר, לא ייבא ולא ימכור את הנכס או לא ימכור את השירות, אלא אם כן התאימו לדרישות התקן, ובערר על דרישה כאמור של הממונה. מאז הוקמה רשות ההגבלים העסקיים בשנת 1994 לא נעשה כל שימוש בסמכות זו של הממונה, והיא אינה קשורה לתכלית החוק ולייעודו של מוסד הממונה, בקידום התחרות במשק ולכן מוצע לבטל סעיפים אלה.

וזה נוסחם של סעיפים 27 ו-28 שאותם מוצע לבטל:

- תיקון סעיף 35 17. בסעיף 35 לחוק העיקרי, במקום "הגבל עסקי" יבוא "שהובא לפניו".
- החלפת כותרת פרק ו' לחוק העיקרי יבוא: 18. במקום כותרת פרק ו' לחוק העיקרי יבוא:

"פרק ו': רשות התחרות והממונה, תפקידו וסמכויותיו"

- תיקון סעיף 41 19. בסעיף 41(א) לחוק העיקרי, במקום "ממונה על הגבלים עסקיים" יבוא "ממונה על התחרות".
- תיקון סעיף 41א 20. בסעיף 41א(א) לחוק העיקרי, במקום "רשות הגבלים עסקיים" יבוא "רשות התחרות".
- תיקון סעיף 44א 21. בסעיף 44א(ב) לחוק העיקרי, במקום ב"אתר האינטרנט של הרשות" יבוא "באתר האינטרנט".
- תיקון סעיף 46 22. בסעיף 46 לחוק העיקרי, בסעיף קטן (א), במקום "או התעורר חשד כי אגב חקירה בעבירה לפי חוק זה נעברה עבירה לפי סעיפים 242, 244, 245 ו-249 לחוק העונשין, התשל"ז-1977" יבוא "או התעורר חשד אגב חקירה בעבירה לפי חוק זה כי נעברה עבירה לפי סעיפים 242, 244, 245, 246 ו-249 לחוק העונשין, התשל"ז-1977, בקשר לעבירה הנחקרת".
- תיקון סעיף 47 23. בסעיף 47 לחוק העיקרי –

(1) בסעיף קטן (א) –

(א) פסקה (1) – תימחק;

(ב) בסיפה, במקום "ואם היתה עבירה על פסקאות (1) או (3)" יבוא "ואם היתה עבירה על פסקה (3)";

(2) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

"(א1) מי שהיה צד להסדר כובל שלא אושר כדין לפי סעיף 9 ושלא ניתן לו היתר זמני לפי סעיף 13 או פטור לפי סעיף 14, ושאינו פטור בכללי פטור סוג לפי סעיף 15א, דינו מאסר חמש שנים, או קנס שהוא פי עשרה מן הקנס כאמור בסעיף 61(א4) לחוק העונשין, וקנס נוסף לכל יום שבו נמשכת העבירה לאחר שנמסרה הודעת הממונה כאמור בסעיף 43; אם היה תאגיד – כפל הקנס או הקנס הנוסף, לפי העניין."

ד ב ר י ה ס ב ר

עסקיים ובין אם השיבוש נעשה לפני שנפתחה חקירה – למשל, פעולת העלמת ראיות ביחס לקרטל אסור שנעשתה לפני שנפתחה חקירה בעניין הקרטל, ומתוך מטרה להכשיל חקירה עתידית. מכוח אותו היגיון קיומה של חקירה אינה מהווה אחד מיסודות העבירה בעבירות השיבוש הקבועות בסעיפים 242, 244, 245 ו-249 לחוק העונשין, הנזכרים בסעיף 46 לחוק כאמור.

לפיכך, מוצע לתקן את נוסח הסעיף באופן שיבהיר כי סמכות החקירה קמה כאשר אגב חקירה לפי חוק ההגבלים העסקיים, התעורר חשד כי נעברה אחת מעבירות שיבוש עשיית משפט הקבועות בסעיף בקשר לעבירה הנחקרת.

סעיפים סעיף 47 לחוק שעניינו עונשין, קובע בסעיף 23 ו-24 קטן (א) שבו עונש מאסר מרבי אחד של שלוש שנים לכלל העבירות הפליליות על חוק ההגבלים העסקיים המפורטות בו; בנוסף, סעיף 47 לחוק קובע לעבירה לפי סעיף 47(א) שנעברה בנסיבות מחמירות עונש מאסר מרבי של חמש שנים.

סעיף 17 מוצע להבהיר כי סמכותו של בית הדין קמה ביחס לכל עניין שהובא לפני בית הדין.

סעיף 21 בעקבות הוספת ההגדרה "אתר האינטרנט" בסעיף 1 המוצע בסעיף 2 להצעת חוק זו, מוצע להשתמש במונח מוגדר זה בסעיף 44א(ב) לחוק.

סעיף 22 סעיף 46 לחוק, שעניינו חקירות ומסירת מידע, מסמך בסעיף קטן (א) שבו את הממונה ואת חוקרי הרשות לחקור בעבירות שיבוש עשיית משפט לפי חוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן – חוק העונשין), המנויות בסעיף, במקרה של חשד כי עבירת השיבוש נעברה אגב חקירה לפי חוק ההגבלים העסקיים. ניסוח זה עשוי להתפרש כך שהסמכות לחקור קמה רק אם עבירת השיבוש נעברה לאחר פתיחת החקירה לפי חוק ההגבלים העסקיים. אלא שהגיונם של דברים מחייב כי לממונה ולחוקרי הרשות תהיה הסמכות לחקור בכל מקרה שבו התעורר חשד כי נעברה עבירת שיבוש במועד כלשהו – בין אם השיבוש נעשה לאחר שנפתחה כבר חקירת הגבלים

24. סעיף 47 לחוק העיקרי – בטל.
25. בסעיף 50 לחוק העיקרי, בסעיף קטן (ד), בפסקה (1), במקום "הודעה בשני עיתונים יומיים" יבוא "הודעה באתר האינטרנט ובשני עיתונים יומיים".
26. בסעיף 50 לחוק העיקרי, במקום ב"אתר האינטרנט של הרשות" יבוא "באתר האינטרנט".
27. בסעיף 50 לחוק העיקרי, בסעיף קטן (א), המילים "ובלבד שסכום העיצום לא יעלה על 24,490,070 שקלים חדשים" – יימחקו.
28. אחרי סעיף 55 לחוק העיקרי יבוא:
- הוספת סעיף 55

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 25 מוצע לתקן את סעיף 350 לחוק, כך שיקבע כי הודעה בדבר כוונה להגיש צו מוסכם לאישור בית המשפט תפורסם גם באתר האינטרנט של הרשות.

סעיף 26 בעקבות הגדרת המונח "אתר האינטרנט" בתיקון לסעיף 1 המוצע בסעיף 2 להצעת חוק זו, מוצע לתקן בהתאם לכך מונח זה בסעיף 350 לחוק.

סעיף 27 המטרה המרכזית של מכלול התיקונים המוצעים בתיקון חקיקה זה היא למקד את האיסורים ואת פעילות האכיפה שבחוק, בפעולות העסקיות המצויות בגרעין הקשה של דיני ההגבלים העסקיים. מוצע כי לצד ההפחתה בסמכויות הפיקוח מראש, דוגמת השינויים בחובת הדיווח על מיזוגים וההקלה על נקיטה של פעולות עסקיות שאינן עלולות לפגוע באופן משמעותי בתחרות, תתחזק האפשרות למצות את הדין עם המפרים.

סעיף 350 לחוק קובע, לגבי הפרות מהותיות של החוק המנויות בסעיף, עיצום מרבי של שמונה אחוזים ממחזור המכירות של המפר "ובלבד שהעיצום לא יעלה על 24,490,070 ש"ח". לאור האמור לעיל, מוצע לתקן את סעיף 350 לחוק, ולהסיר את המגבלה על הסכום המרבי שניתן להטיל כעיצום על תאגיד, מעבר לשיעור המרבי של העיצום כ-8 אחוזים ממחזור המכירות של התאגיד.

קביעת העיצום המרבי כאחוז מסוים ממחזור המכירות בלי שתוגבל בסכום מרבי מבטאת את עקרון המידתיות. רשות ההגבלים העסקיים מפקחת על קיומן של הוראות החוק על ידי כלל הגופים במשק, גדולים כקטנים. כדי ליצור הרתעה אפקטיבית, ובה בעת להימנע מחיוב המפר בסכומים שבהם לא יוכל לעמוד, יש צורך בהתאמת גובה העיצום לזהותו של המפר, לכן, החוק יוצר זיקה בין מחזור המכירות של התאגיד, המהווה אינדיקס להיקף פעילותו וליכולתו הכלכלית, לבין העיצום המרבי שניתן להטיל עליו. קביעת סכום מרבי שרירותי על גובה העיצום, מיטיב דווקא עם החברות הגדולות במשק שלהן מחזוריים גבוהים, כך שלמעשה גופים אלה חשופים לעיצום בשיעור נמוך יחסית לגודל המחזוריים שלהם בשל גובה העיצום המרבי שאינו מאפשר התאמת העיצום לגובה המחזור שלהם.

סעיף 28 מוצע להוסיף לחוק את סעיף 55 המוצע אשר יקבע הוראת מעבר המבטיחה כי מי שהיה צד להסדר כובל אסור לפני יום התחילה של תיקון החוק, ימשיך להיות כפוף לדין אשר היה בתוקף בעת ביצוע

הניסיון המצטבר לאורך שנים מראה כי הרוב המוחלט של כתבי האישום המוגשים ביחס להסדרים כובלים לפי סעיף 47(א) לחוק, עוסקים בעבירה בנסיבות מחמירות, שהעונש הממריע עליה הוא כאמור, חמש שנים. לפיכך מוצע לקבוע כי הרף העליון לעונש מאסר על עבירת הסדר כובל יהלום את חומרת העבירה, יהיה החמור ביותר בעבירות ההגבלים העסקיים ויעמוד על חמש שנים. בהתאם לתיקון המוצע ובהתאם לחוק העונשין (תיקון 113), התשע"ב-2012, בעניין הבניית שיקול הדעת בענישה, המקום לבחינת הנסיבות המגבשות את חומרת המעשים יהיה, לאחר כניסתו לתוקף של תיקון זה – בשלב הטיעונים לעונש.

כמו כן מוצע להבהיר כי לא ייחשב למבצע עבירה, צד להסדר כובל שקיבל פטור בכללי פטור סוגי לפי סעיף 101 לחוק.

ביחס לעבירות אחרות הקבועות בסעיף 47(א), שעניינם אי-קיום תנאים באישור שנתן הממונה להסדר כובל או מיזוג, עבירות אי-דיווח על מיזוגים, אי-קיום תנאים באישור שניתן למיזוג, ניצול מעמד מונופוליסטי לרעה, הפרת הוראות של הממונה שניתנו לפי סעיפים 30 או 31 לחוק או הפרת צו שניתן לפי סעיפים 25, 31, 35 או 36, מוצע להותיר את העונש המרבי על שלוש שנות מאסר, שהוא הרף הקבוע כיום ביחס לעבירות אלה בהעדר נסיבות מחמירות.

וזה נוסחו של סעיף 47 שאותו מוצע לבטל:

"נסיבות מחמירות

47. העובר עבירה לפי סעיף 47(א) בנסיבות מחמירות, דינו – מאסר חמש שנים או קנס כאמור בסעיף 47(א); לענין סעיף זה, "נסיבות מחמירות" – נסיבות שבהן עלולה להיגרם פגיעה משמעותית בתחרות בעסקים, בין השאר בשל אחד או יותר מאלה:

- (1) חלקו ומעמדו של הנאשם בענף המושפע מן העבירה;
- (2) פרק הזמן שבו התקיימה העבירה;
- (3) הנזק שנגרם, או הצפוי להיגרם לציבור, בשל העבירה;
- (4) טובת ההנאה שהפיק הנאשם.

”הוראת מעבר לעניין עבירה של הסדר כובל בנסיבות מחמירות” 55א. (א) בסעיף זה – “תיקון 20” – חוק ההגבלים העסקיים (תיקון מס’ 20) (חיוזק האכיפה והקלת נטל האסדרה), התשע”ח–2018;

”יום התחילה” – יום תחילתו של תיקון 20.

(ב) על אף הוראות סעיפים 23 ו-24 לתיקון 20, על עבירה של הסדר כובל שנעברה בנסיבות מחמירות, כאמור בסעיפים 47(א)(1) ו-47א כנוסחם ערב יום התחילה, יחול הדין כאמור בסעיף 47א כנוסחו ערב יום התחילה.

29. תיקון חוק התקנים, בחוק התקנים, התשי”ג–1953⁴, בסעיף 31(ו)(1), במקום “לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ”ח–1988” יבוא “לחוק התחרות הכלכלית, התשמ”ח–1988”.

30. תיקון חוק הבנקאות (רישוי), התשמ”א–1981⁵ – בסעיף 111 –

(א) בסעיף קטן (ג), במקום “והממונה על הגבלים עסקיים” יבוא “והממונה על התחרות”;

(ב) בסעיף קטן (ז), במקום “חוק ההגבלים העסקיים, התשמ”ח–1988” יבוא “חוק התחרות הכלכלית, התשמ”ח–1988”;

(2) בסעיף 35(א), בהגדרה “תאגיד ריאלי משמעותי”, בפסקה (2), במקום “לממונה על הגבלים עסקיים” יבוא “לממונה על התחרות”;

(3) בסעיף 36(ב), ברישה, במקום “הממונה על הגבלים עסקיים” יבוא “הממונה על התחרות”;

ד ב ר י ה ס ב ר

עד (6), שנעברו לפני כניסתו לתוקף של החוק וההליך הפלילי לגביהן לא הושלם, ימשיך לעמוד על שלוש שנות מאסר, גם אם נעברה העבירה בנסיבות מחמירות.

בכל הנוגע לעבירה לפי סעיף 47(א)(1), הדין המתוקן אינו מקל עם העושה, אלא משווה את העונש בדין החדש לעונשו של מי שעבר את העבירה בנסיבות מחמירות לפי הדין הקודם, והוא מהווה החמרה לגבי מי שעבר את העבירה שלא בנסיבות מחמירות. לפיכך, מי שעבר עבירה כאמור, בנסיבות מחמירות, ערב כניסתו לתוקף של התיקון לחוק – לגבי הדין אינו משתנה ואינו מוחמר מאחר שהוא עומד על חמש שנים, ולפיכך לגבי ימשיך לחול העונש המרבי שהיה קבוע הן לפי הדין הקודם והן לפי סעיף 47(א)(1) בנוסחו המתוקן, ובמקרה זה יש להוכיח את הנסיבות המחמירות.

סעיפים בשל שינוי שם החוק מ”חוק ההגבלים העסקיים” 29 עד 56 ל”חוק התחרות הכלכלית” וכן בשל שינוי המונח “הגבלים עסקיים” ל”תחרות” המופיע בתוארו של הממונה, בשם הרשות ובשם בית הדין, מוצע לשנות בהתאם, בתיקונים עקיפים, את אזכורם של אלה בחוקים אחרים.

העבירה, כך שאם העבירה בוצעה בהעדר נסיבות מחמירות העונש המרבי לגביה הוא שלוש שנות מאסר, ואם בוצעה העבירה בנסיבות מחמירות כמפורט בסעיף 47א כנוסחו עובר לתיקון, העונש המרבי יעמוד על חמש שנות מאסר.

הטעם להוראת מעבר זו נעוץ בסעיף 5(א) לחוק העונשין, הקובע כי “נעברה עבירה ובטרם ניתן פסק דין חלוט לגביה, חל שינוי בנוגע להגדרתה או לאחריות לה, או בנוגע לעונש שנקבע לה, יחול על העניין החיקוק המקל עם העושה; ‘אחריות לה’ – לרבות תחולת סייגים לאחריות הפלילית למעשה”. בתיקון הנוכחי נעשה שינוי ברמת הענישה הקבועה לעבירות לפי סעיף 47(א) לחוק ההגבלים העסקיים, כך שהענישה המרבית לעבירה של הסדר כובל תעמוד על חמש שנות מאסר, בלא הבחנה בין עבירה שנעברה בנסיבות מחמירות לעבירה אחרת. זאת, בשל הנסיבות האופייניות לביצועה של עבירת ההסדר הכובל, כאמור לעיל בדברי ההסבר לתיקון סעיף 47 שבסעיפים 23 ו-24 להצעת החוק, כמו כן העונש המרבי על העבירות האחרות המפורטות בסעיף 47(א) יעמוד על שלוש שנים.

בהתאם להוראות סעיף 5 לחוק העונשין, העונש המרבי לעבירה מהעבירות המנויות בסעיפים 47(א)(2)

⁴ ס”ח התשי”ג, עמ’ 30.

⁵ ס”ח התשמ”א, עמ’ 232.

(א) בסעיף קטן (א), ברישה, במקום "הממונה על הגבלים עסקיים" יבוא "הממונה על התחרות";

(ב) בסעיף קטן (ג), במקום "הממונה על הגבלים עסקיים" יבוא "הממונה על התחרות".

31. בחוק הגנת הצרכן, התשמ"א-1981⁶, בתוספת הראשונה, בחלק ב', בפרט 3, במקום "בחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988" יבוא "בחוק התחרות הכלכלית, התשמ"ח-1988".

32. בחוק המרשם הפלילי ותקנת השבים, התשמ"א-1981⁷, בתוספת הראשונה, בפרט לו, במקום "ברשות הגבלים עסקיים" יבוא "ברשות התחרות" ובמקום "לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988" יבוא "לחוק התחרות הכלכלית, התשמ"ח-1988".

33. בחוק התקשורת (בזק ושידורים), התשמ"ב-1982⁸, בסעיף 6יב8, בסיפה, במקום "הממונה על הגבלים עסקיים" יבוא "הממונה על התחרות".

34. בחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982⁹ –

(1) בסעיף 6(א1), במקום "חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988" יבוא "חוק התחרות הכלכלית, התשמ"ח-1988";

(2) בסעיף 74(א2), בהגדרה "רשות מודיעין", במקום "רשות ההגבלים העסקיים" יבוא "רשות התחרות".

35. בחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984¹⁰, בסעיף 51(א)(1), במקום "חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988" יבוא "חוק התחרות הכלכלית, התשמ"ח-1988".

36. בחוק הרשות השנייה לטלוויזיה ורדיו, התש"ן-1990¹¹ –

(1) בסעיף 1, אחרי ההגדרה "חוק העונשין" יבוא:

"חוק התחרות הכלכלית" – חוק התחרות הכלכלית, התשמ"א-1988";

(2) בסעיפים 34א(ב), 34א(ה4), 62א(ג), במקום "חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988" יבוא "חוק התחרות הכלכלית";

(3) בסעיף 71(בד), במקום "בחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988" (להלן – חוק ההגבלים העסקיים) יבוא "בחוק התחרות הכלכלית";

(4) בסעיף 72ט, במקום "חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988" (בפרק זה – חוק ההגבלים העסקיים) יבוא "חוק התחרות הכלכלית";

(5) בסעיף 72י ברישה, במקום "חוק ההגבלים העסקיים" יבוא "חוק התחרות הכלכלית".

37. בחוק בתי דין מינהליים, התשנ"ב-1992¹², בפרט 15 לתוספת, במקום "בית הדין להגבלים עסקיים" יבוא "בית הדין לתחרות".

38. בחוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד-1994¹³ –

(1) בסעיף 9א(ד), בהגדרה "עבירה", במקום "חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988" יבוא "חוק התחרות הכלכלית, התשמ"ח-1988";

⁶ ס"ח התשמ"א, עמ' 248.

⁷ ס"ח התשמ"א, עמ' 322.

⁸ ס"ח התשמ"ב, עמ' 218.

⁹ ס"ח התשמ"ב, עמ' 43.

¹⁰ ס"ח התשמ"ד, עמ' 198.

¹¹ ס"ח התש"ן, עמ' 59.

¹² ס"ח התשנ"ב, עמ' 90.

¹³ ס"ח התשנ"ד, עמ' 308.

- (2) בסעיף 223א(א), בהגדרה "תאגיד ריאלי משמעותי", בפסקה (2), במקום "לממונה על הגבלים עסקיים" יבוא "לממונה על התחרות".
39. תיקון חוק משק הדלק (קידום התחרות) בסעיף 4א(א), בהגדרה "חוק ההגבלים העסקיים", במקום "חוק ההגבלים העסקיים" יבוא "חוק התחרות הכלכלית";
- (1) בסעיף 1, בהגדרה "חוק ההגבלים העסקיים", במקום "חוק ההגבלים העסקיים" יבוא "חוק התחרות הכלכלית";
- (2) בסעיף 4א(א), בהגדרה "הממונה" ו"בית הדין", במקום "בחוק ההגבלים העסקיים" יבוא "בחוק התחרות הכלכלית";
- (3) בסעיף 4א(1), במקום "לחוק ההגבלים העסקיים" יבוא "לחוק התחרות הכלכלית".
40. תיקון חוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות, בסעיף 4א(א), בהגדרה "תאגיד ריאלי משמעותי", בפסקה (2), במקום "לממונה על הגבלים עסקיים" יבוא "לממונה על התחרות".
41. תיקון חוק פיקוח על מצרכים ושירותים בחוק פיקוח על מחירי מצרכים ושירותים, התשנ"ו-1996¹⁴ –
- (1) בסעיף 1א(א), בהגדרה "חוק ההגבלים העסקיים", במקום "חוק ההגבלים העסקיים" יבוא "חוק התחרות הכלכלית";
- (2) בסעיף 5ב(ב), במקום "בחוק ההגבלים העסקיים" יבוא "בחוק התחרות הכלכלית";
- (3) בסעיף 6 –
- (א) בסעיף קטן 1א(א), במקום "לחוק הגבלים עסקיים" יבוא "לחוק התחרות הכלכלית";
- (ב) בסעיף קטן 6ג(ג), במקום "חוק ההגבלים העסקיים" יבוא "חוק התחרות הכלכלית".
42. תיקון חוק החברות, בחוק החברות, התשנ"ט-1999¹⁵, בסעיף 322 –
- (1) בכותרת השוליים, במקום "הגבלים עסקיים" יבוא "הודעה של הממונה על התחרות";
- (2) במקום "הממונה על ההגבלים העסקיים" יבוא "הממונה על התחרות", ובמקום "בחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988" יבוא "בחוק התחרות הכלכלית, התשמ"ח-1988".
43. תיקון חוק הקולנוע, בחוק הקולנוע, התשנ"ט-1999¹⁶, בסעיף 12א(ג), במקום "חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988", יבוא "חוק התחרות הכלכלית, התשמ"ח-1988" ובמקום "חוק ההגבלים העסקיים" יבוא "חוק התחרות הכלכלית".
44. תיקון חוק עולות מסחריות, בחוק עולות מסחריות, התשנ"ט-1999¹⁷, בסעיף 24, במקום "חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988" יבוא "חוק התחרות הכלכלית, התשמ"ח-1988".
45. תיקון חוק בתי משפט לעניינים מינהליים, בחוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000¹⁸, בתוספת הראשונה, בפרט 50, במקום "הממונה על הגבלים עסקיים" יבוא "הממונה על התחרות".

¹⁴ ס"ח התשנ"ד, עמ' 270.

¹⁵ ס"ח התשנ"ח, עמ' 416.

¹⁶ ס"ח התשנ"ו, עמ' 192;

¹⁷ ס"ח התשנ"ט, עמ' 189.

¹⁸ ס"ח התשנ"ט, עמ' 53.

¹⁹ ס"ח התשנ"ט, עמ' 146.

²⁰ ס"ח התש"ס, עמ' 190.

46. בחוק משק הגז הטבעי, התשס"ב-2002²¹, בסעיף 4(ד)(ג) במקום "הממונה על הגבלים עסקיים" יבוא "הממונה על התחרות".
47. בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ייעוץ, שיווק ומערכת סליקה פנסיוניים), התשס"ה-2005²², בסעיף 11(ב), במקום "הממונה על הגבלים עסקיים" יבוא "הממונה על התחרות", ובמקום "בחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (בחוק זה – חוק ההגבלים העסקיים)" יבוא "בחוק התחרות הכלכלית, התשמ"ח-1988 (בחוק זה – חוק התחרות הכלכלית)".
48. בחוק התאגידים הביטחוניים (הגנה על אינטרסים ביטחוניים) התשס"ו-2006²³, בסעיף 2, בהגדרה "מיוזג", בפסקה (3), במקום "בחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988" יבוא "בחוק התחרות הכלכלית, התשמ"ח-1988".
49. בחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006²⁴ –
- (1) בסעיף 2, בפרט 4 לתוספת השנייה ובפרט 1 לתוספת השלישית, במקום "חוק ההגבלים העסקיים" יבוא "חוק התחרות הכלכלית";
- (2) בסעיף 27(ב)(3), במקום "נציג של הממונה על הגבלים עסקיים כמשמעותו בחוק ההגבלים העסקיים" יבוא "נציג של הממונה על תחרות כמשמעותו בחוק התחרות הכלכלית".
50. בחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – נתוני תקשורת), התשס"ח-2007²⁵, בסעיף 1, בהגדרה "רשות חוקרת אחרת", בפסקה (5), במקום "רשות ההגבלים העסקיים" יבוא "רשות התחרות".
51. בחוק להגנת הספרות והסופרים בישראל (הוראת שעה), התשע"ג-2013²⁶, בסעיף 41(א), במקום "הממונה על הגבלים עסקיים" יבוא "הממונה על התחרות".
52. בחוק לקידום התחרות ולצמצום הריכוזיות, התשע"ד-2013²⁷ –
- (1) בסעיף 1 –
- (א) בהגדרה "חוק ההגבלים העסקיים", במקום "חוק ההגבלים העסקיים" יבוא "חוק התחרות הכלכלית";
- (ב) בהגדרה "הממונה על הגבלים עסקיים", במקום "הממונה על הגבלים עסקיים" יבוא "ממונה על התחרות";
- (1) בסעיף 4, בסעיף קטן (ד)(1), (2), (3) ו-(4) ובסעיף קטן (ה), במקום "הממונה על ההגבלים העסקיים" יבוא "הממונה על התחרות";
- (2) בסעיף 7(ב), במקום "הממונה על ההגבלים העסקיים" יבוא "הממונה על התחרות";
- (3) בסעיף 10, בהגדרה "רשימת הזכויות", במקום "הממונה על ההגבלים העסקיים" יבוא "הממונה על התחרות";
- (4) בסעיף 11, בסעיף קטן (ב) ובסעיף קטן (ג)(2) ו-(3), במקום "הממונה על ההגבלים העסקיים" יבוא "הממונה על התחרות";

²¹ ס"ח התשס"ב, עמ' 55.

²² ס"ח התשס"ה, עמ' 918.

²³ ס"ח התשס"ו, עמ' 174.

²⁴ ס"ח התשס"ו, עמ' 264.

²⁵ ס"ח התשס"ח, עמ' 72.

²⁶ ס"ח התשע"ג, עמ' 208.

²⁷ ס"ח התשע"ד, עמ' 92.

(5) בסעיף 12 –

(א) בכותרת השוליים, במקום "לממונה על הגבלים עסקיים" יבוא "לממונה על התחרות";

(ב) בסעיף קטן (א) –

(1) ברישה, במקום "לממונה על הגבלים עסקיים" יבוא "לממונה על התחרות";

(2) בפסקאות (1) ו-(2), במקום "הממונה על הגבלים עסקיים" יבוא "הממונה על התחרות";

(ג) בסעיף קטן (ב), במקום "לממונה על הגבלים עסקיים" יבוא "לממונה על התחרות";

(6) בסעיף 13 –

(א) בסעיף קטן (א), במקום "הממונה על הגבלים עסקיים" יבוא "הממונה על התחרות";

(ב) בסעיף קטן (ב), במקום "רשות ההגבלים העסקיים" יבוא "רשות התחרות";

(7) בסעיף 14(א) ו-(ב), במקום "הממונה על הגבלים עסקיים" יבוא "הממונה על התחרות";

(8) בסעיף 17, במקום "הממונה על ההגבלים" יבוא "הממונה על התחרות";

(9) בסעיף 30 –

(א) בסעיף קטן (א)(1), בהגדרה "שוק מונופולין", במקום "לחוק ההגבלים העסקיים" יבוא "לחוק התחרות הכלכלית";

(ב) בסעיף קטן (ג)(1) –

(1) בפסקאות משנה (א) ו-(ג), במקום "הממונה על הגבלים עסקיים" יבוא "הממונה על התחרות";

(2) בפסקת משנה (ב), במקום "לממונה על הגבלים עסקיים" יבוא "לממונה על התחרות";

(ג) בסעיף קטן (ה), בהגדרה "מחזור מכירות קובע", במקום "הממונה על הגבלים עסקיים" יבוא "הממונה על התחרות";

(10) בסעיף 39(2), במקום "הממונה על הגבלים עסקיים" יבוא "הממונה על התחרות";

(11) בסעיף 40(א)(1), במקום "הממונה על הגבלים עסקיים" יבוא "הממונה על התחרות";

(12) בסעיף 42, במקום "הממונה על הגבלים עסקיים" יבוא "הממונה על התחרות" ובמקום "לחוק ההגבלים העסקיים" יבוא "לחוק התחרות הכלכלית";

(13) בסעיף 43 –

(א) בסעיף קטן (ב), במקום "הממונה על הגבלים עסקיים" יבוא "הממונה על התחרות";

(ב) בסעיף קטן (ג), במקום "לחוק ההגבלים העסקיים" יבוא "לחוק התחרות הכלכלית".

53. בחוק קידום התחרות בענף המזון, התשע"ד-2014²⁸ –

(1) בסעיף 2 –

²⁸ ס"ח התשע"ד, עמ' 438.

תיקון חוק קידום
התחרות בענף
המזון

(א) בהגדרה "אתר האינטרנט", במקום "רשות ההגבלים העסקיים" יבוא "רשות התחרות";

(ב) בהגדרות "'בית דין" ו"הסדר" ו"הממונה", במקום "בחוק ההגבלים העסקיים" יבוא "בחוק התחרות הכלכלית";

(ג) בהגדרה "חוק ההגבלים העסקיים", במקום "חוק ההגבלים העסקיים" יבוא "חוק התחרות הכלכלית";

(2) בסעיפים 9(ז), 11(ד), 13, 18(ד), 19(ב), 22, 24, 27(ב) ו-28, במקום "לחוק ההגבלים העסקיים" יבוא "לחוק התחרות הכלכלית";

(3) בסעיף 51, במקום "חוק ההגבלים העסקיים" יבוא "חוק התחרות הכלכלית".

54. בחוק נתוני אשראי, התשע"ו-2016²⁹, בסעיף 108(א), במקום "הממונה על הגבלים עסקיים" יבוא "הממונה על תחרות".

55. בחוק רישוי שירותים ומקצועות בענף הרכב, התשע"ו-2016³⁰, בסעיף 10(א)(8) –

תיקון חוק
רישוי שירותים
ומקצועות בענף
הרכב

(1) בפסקת משנה (א), במקום "הממונה על הגבלים עסקיים" יבוא "הממונה על התחרות" ובמקום "לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988" יבוא "לחוק התחרות הכלכלית, התשמ"ח-1988";

(2) בפסקת משנה (ב), במקום "הממונה על הגבלים עסקיים" יבוא "הממונה על התחרות" ובמקום "חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988" יבוא "חוק התחרות הכלכלית, התשמ"ח-1988".

56. בחוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה), התשע"ז-2017³¹, בסעיף 13 –

תיקון חוק להגברת
התחרות ולצמצום
הריכוזיות בשוק
הבנקאות בישראל
(תיקוני חקיקה)

(1) בסעיף קטן (א)(4), במקום "הממונה על הגבלים עסקיים" יבוא "הממונה על התחרות";

(2) בסעיף קטן (ה)(5)(ד), במקום "רשות ההגבלים העסקיים, לעניין מידע שנאסף מכוח סמכות הממונה על הגבלים עסקיים לפי סעיף 44 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988" יבוא "רשות התחרות, לעניין מידע שנאסף מכוח סמכות הממונה על התחרות לפי סעיף 44 לחוק התחרות הכלכלית, התשמ"ח-1988".

²⁹ ס"ח התשע"ו, עמ' 838.

³⁰ ס"ח התשע"ו, עמ' 970.

³¹ ס"ח התשע"ז, עמ' 364.

